

koop van wat fluweel die daar, tegen het bevel in, tien jaar was aangehouden. Dat is evenmin het geval met een door hem te vergoeden aandeel van gestolen sicca ropia's. Het bestuur getuigde in zijn brief van 24 december 1762 van zijn onvermogen. Daarom mag Johannes Bacheracht in jaarlijkse termijnen een vijfde, of f 5240,-, afbetalen, mits de eerste termijn eind februari 1763 is voldaan en er voor het restant borgen worden gesteld. [fol. 1649] De aflossingen moeten in de negotieboeken te Hooghly worden opgenomen. Als er, op de door kapitein Jan Zacharias Nauwman verkochte goederen van enige op de uitreis van de Oosterbeek overleden personen van wie in die boedels schulden aan de Compagnie zijn overbleven wegens genoten soldijen, kisten en kelders, en door gedane transporten, dan moet hij die afbetalen. De orders in deze zijn duidelijk, hoewel Nauwman het daar niet mee eens is. De vergoeding van het verlies op de asa foetida van f 221, die sinds 1757 in de pakhuizen heeft gelegen, en van f 1156 door de lagere opbrengst van 17000 pond Japans staafkoper, die door een zekere Maroedas was gemijnd, maar niet afgehaald is, is goedgekeurd. Het bestuur bracht in zijn brief van 24 december 1762 evenwel te berde dat de Compagnie het handgeld voor zulke niet-afgehaalde goederen geniet, maar dat degenen die als vendumeester optreden, bij onvermogen van de eerste kopers de mindere opbrengst vermeerderd met renten moeten vergoeden. [fol. 1650] Daarom is besloten dat de laatsten nu, en voortaan in zulke gevallen, het handgeld zullen genieten. Dat wordt dan in mindering gebracht op de vergoeding. Het is een goed besluit tegen kwalijke praktijken bij verkopen dat het bestuur op 29 maart 1762 heeft voorgeschreven en dat mondeling en op aanplakbiljetten zal worden bekend gemaakt, dat wie zijn naam aan een koper leent, hetzij een Europees inlander aan een inlander, of een inlander aan een Europeaan dan wel omgekeerd, altijd de persoon wiens naam als die van koper is opgegeven, verantwoordelijk blijft voor wat de goederen bij een gedwongen tweede veiling minder opbrengen dan bij de eerste. Hij moet dit aan de Compagnie voldoen zonder dat die zich met een overdracht bemoeit. Tevens is het juist dat aan hoofdadministrateur Menso Isinck en de pakhuismeesters Moise Lafont en Jan Albert de Wijs de vergoeding is opgelegd van $\frac{3}{4}$ % rente voor drie maanden over 100.000 pond oude Perzische koperwerken. [fol. 1651] Door grove nalatigheid waren die niet bij de verkoping van december 1762 geveild, maar pas in maart 1763. Van de vergoeding zal wel het gunstige prijsverschil van f -8,10 $\frac{3}{16}$ de 100 pond met de vorige verkoping afgetrokken worden. Het is toegestaan om het oude metaal van de geschutgieterij dat van 50 % winst was afgeslagen en opgehouden moest worden, naar Batavia te zenden, omdat er geen winst op viel te maken. Dat geldt ook voor het restant goede koffiebomen dat niet met winst is te verkopen. Maar 86.000 pond tin is te Bengalen gelaten in de hoop dat de markt aantrekt. Er zal echter geen tin meer heen gestuurd worden. Op de vraag in de aparte missive van 22 december 1762 over de verkoop van Japans staafkoper is, in de hoop dat het de verkoop bevordert zal, toegestaan om met een winst van 150 % genoeg te nemen.)

Omtrend den handel in het gemeen hebben wij de ministers voorgehouden dat het zeer te beklagen is, dat dezelve in Bengale hoe langer hoe meerder agteruyt en te gronde gaat, en het onwedersprekelijk is dat de maatschappij daardoor groot geworden en nog staande gebleeven zijnde, zeer veel gevaar loopt om bij eene verdere verflauwing in grote ongelegentheyd te geraaken. En dat wij dienvolgende van der ministers trouw, iver en plicht verwagten dat zij alles wat uytdenkelijk is tot dies opbeuring, zouden aanwenden en geene goederen daartoe eyschen dan die de apparentie hebben, dat met winst van de hand zullen gaan, vermits het andersints door over en weder slepen niet dan schaafe komt te geeven.

Fol. 1651v-1652r.

(Bij de brief van 15 augustus 1763 is het rapport dat Jeremias van Riemsdijk als de beschrijver van dit kantoor opstelde, naar Bengalen gezonden. Het moet de vervallen toestand daar verbeteren en is ingevoegd bij de resolutie van 12 augustus. Het bevat aanwijzingen tot het verminderen van de uitgaven en het vermeerderen van de inkomsten, die direct moeten worden aangewend. Ten aanzien van de verkoop van goud en zilver is in de brieven van 24